

پپی جووراو دریژ ناسی؟

نۆسه: ئاسترید لیندگرین

شیوهکار: ئینگرید فانگ نویمان

وهرگیران له سوئدییهو: سارو خوسرهوی

ناسنامه‌ی پرتووک

ناو پرتووک: پیپی جووراو دریژ ناسیت؟
مژار: چیرۆک منالان، وەرگیپان له سویدییه و ه سەر زوان کوردی
نۆسه‌ر: ئاسترید لیندگریڤ
وهرگیپ: سارۆ خوسرهوی
ره‌ژیار: ئینگرید فانگ نویمان
ئاماده‌کار و ویراشته‌ر: ژیار
دیزاین ناوه‌رۆک: فواد گۆده‌رزی
وه‌شنگه ئیلکترونیکی: www.jiyarkurd.com

ئىانە تۆمى و ئانىكان ، دو گله منال بوچكه له و خوين شيرينن. له ناو باخچه گه
خوهيان خهريك بازى " كرۆكيت " ن كه گه مهى ا فره خوه شيگه.

- ئانىكا ئويشى:

ئاي چهنىگ خوهشم هات ره فيقى بداشتام و وه گهردييا گه مه بكرديام.

- تۆمى ئويشى:

منيش خوهشم هات.

له پال باخچه‌گه‌ی توومی و ئانیکا، باخچه‌یگ تر هه‌س. له ناو ئه‌و باخچه
 باله‌خانه‌یگ هه‌س، ناوئ باله‌خانه‌ی "ویله کولاس" و که‌س له ناوییا زنه‌یی ناکه‌ی.
 مالیکه چک چۆل!
 – توومی ئویشی: فره ئه‌لاجه‌وییه، که‌سیگ نییه بار بکه‌دا ئه‌را ناو ئه‌و خانیه‌ی و له
 ناوییا بژیهد.

¹ - biked ئی کار "فعل" له فره‌تر له ناو شاره‌یل کرماشان و قه‌سر وه‌کار چد، ئه‌را ئه‌وه‌ی که فره‌تر له ناو چوارچوو زوان کوردی گونجی، نیمه‌یش که‌لکه لی ودر گرتیمنه، چۆن له ئه‌و دوا‌ی ناوچه‌گان کرماشان و ئیلاما ئه‌را سییه‌م که‌سایه‌تی کۆ له کار "که‌ید" وه کار چد که وه‌داخه‌و له زاره‌یل تر کوردی، که‌س ناتوانی دو بیت "ه - ئ" له شوون یه‌کا بخوه‌نیده‌ی، هه‌رچه‌ن له ئیبه‌ر بیت "ئ" ده‌نگدار

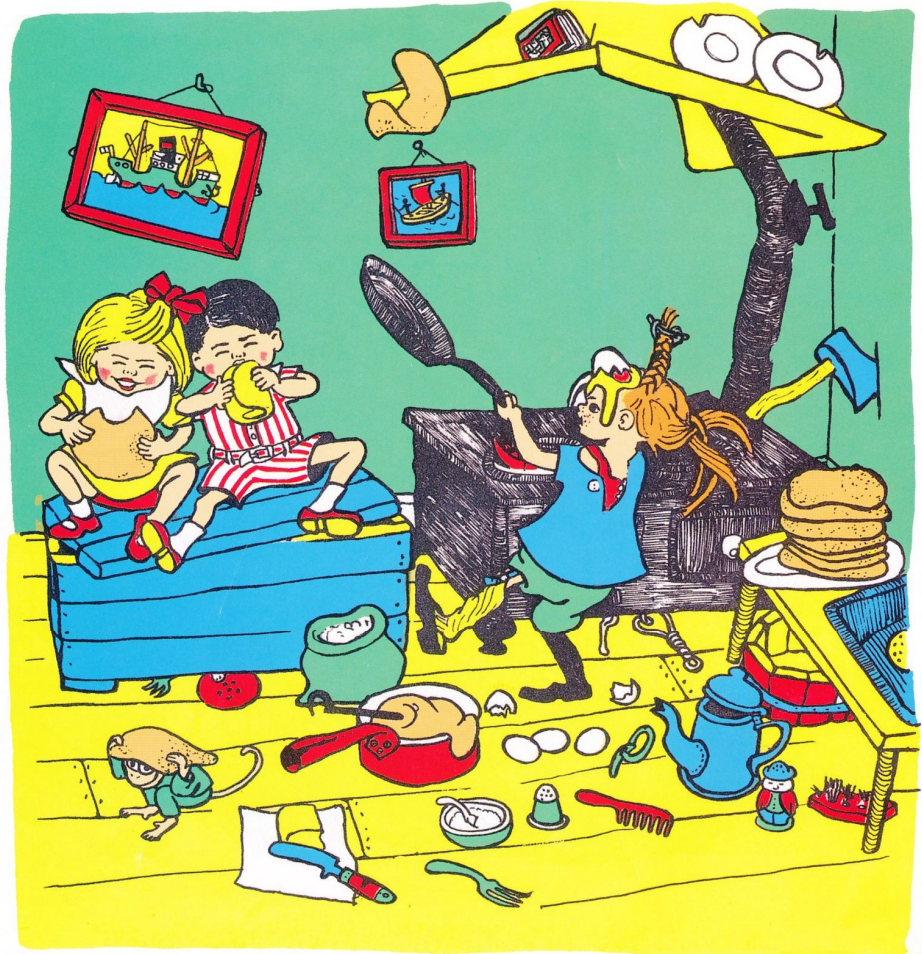
ئانىكايش ئويشى: ئەرئى، بايەد مالىگ له ناوييا بياتا، يەى مال منالدار.
 وهلى رۇژىگ له رۇژان، تۆمى و ئانىكا له بان پەرچىن باخچەگهوه نوورستنه
 باله خانەى "ويله كولا". چەوييان كهفته چشت فره ئەلاجهويىگ. يەى دۇتا
 بوچكه له، فره بوچك، يەى ئەسپ زىنى هەلگرتييه و رى كهى.

تۆمى و ئانىكا باوهر ناكەن ك ئييه راس بوو. ئاخر مه گەر بوو دۇتىگ وهى بوچكييه
 ئەسپ گهوره و گرانىگ بگريته قلاوشانهو؟ بهلى! ئى دۇته توانى. ناوى پىپى جووراو
 دريژه و تا بويشى وه قهوهته و زوورداره. له تمام دنيا پوليسىگ ناوينى وه
 ئەنازهى ئەو وه قهوهت و زوورمشت بوو. ئى دۇته فرهيش دهوله مەنه. كيسه يگ
 دىرى پره له پؤل و پاره و تهلا. ئەو ئيسه مالى بار كردييهسه ناو باله خانەى "ويله

نيسه و تەنيا ماژەى نويسينه گەى وه كوو "ê" ه و له بنه رەتا هەردەم ئى جور پىتىگ له كرمانجى خوارىن له شوون يا وەرجه "ه" و "ا"
 بايد نيشانهى "ÿ" دد، وه خاتر ئەهەى كه پىتىگ تر وه زوان كورد زيدهوه نەبوو، ئيمه وه پاى گريه سستىگ چاوپوشى لهى پىته كرديمنه.
 1 - dot كچ.

كولا" و وه تاق ته نيا لهوره زنه يي كه ي. ئه سپه گه ي و مه يمونه بوچكه له گه ي ك
 ناوي نيلسون ئاغاس، ئه وانيش لهوره زنه يي كه ن.
 پيبي نه داگ ديړي و نه باوگ، فرديش دلي وه ئه وه خواهه، چون ك وه ختايگ
 سه رگه رم كه يف و خواهه شيه، كه س وه پي ناويشي بچو بخه ف. هه رچيگ وه پي
 خواهه بوود، ئه وه كه ي.
 - پيبي چري ئه و تومي و ئانكا: بان ئه را لاي من تا گه رد يه كا وهر كوليگ بكه يمن.
 ئه وانيش ئويشن:
 ئه ي خاسه تيمن، مه منون.
 ئانكا پرسى:
 - كي نه هار دروس كه ي؟
 پيبي ئويشي: خوه نه هار دروس كه م.
 به لي، پيبي خوه ي گشت كاريگ كه ي. ئه وه سه په پكه چهوره دروس كه ي. وه ختاي
 په پكه چهوره گه ئاماده بوو، وه هه واوه خه يته ي ئه را تومي و ئانكا؛ ئه وانيش له
 بان سنوويگ دانيشته، تا ئه وريگه بتوانن هه ر خوه ن.

تۆمى ئۇيشى: له تەمام ئومرما پەپكە چەورەگە وەئى خوشىيە نەخواردمە.
 يەى گلە خاى ۱ شىياگ ها له ناو قژ پىپى. وەختاى ئاردهگە وە گەرد خاگەيا هامىتە
 کرد و شىويگ دا پى، پرشەى خاگە دا له ناو قژىيا. وەلى پىپى وە پى كەيفخوہشە.
 ئۇيشى:

من ژنەفتمە زەردىنەى خا ئەرا قژ خاسە. وە چەو خودان دوينين ك قژم چۆن وە
 يەيەو و وەى زوى دريژ بوود.

پىپى كولىچەيش خاس كەى. ھەويرەگەى له بان زەوييا پانەو كەى و ئۇيشى:
 – ئەگەر بتواى لاکەمەگەى پانسەد گلە كولىچە خاس بکەى، يەى تەختە ئەرا ھەوير
 پانەوکردن بەس نييە.

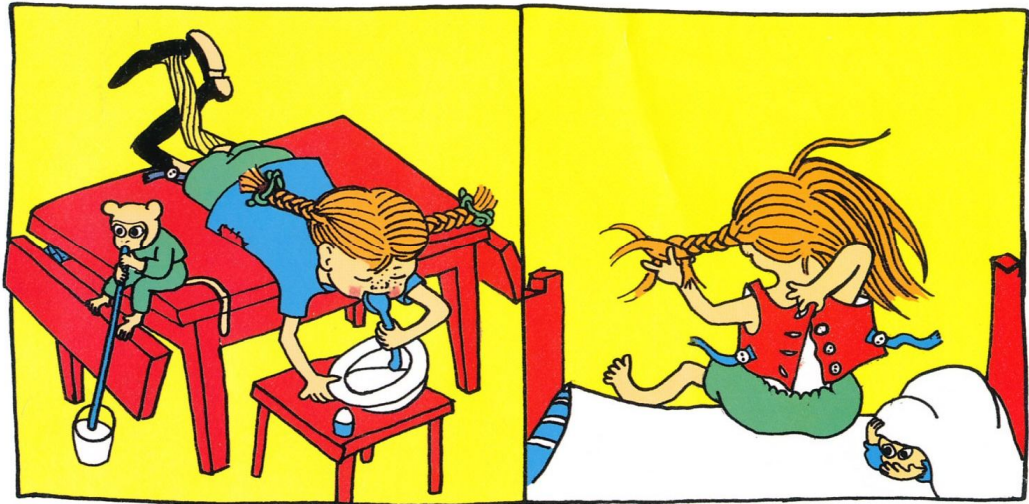

نيلسون ئاغا يارىكارى كەى. وەلى ئەسپەگە ناود يارىكارى بکەى. ئەو له دالانەگە
 دژيەى. (ھين ئەوہسە ك له ئەكسەگەيا ديار نييە)
 تۆمى پرسىار كەى:

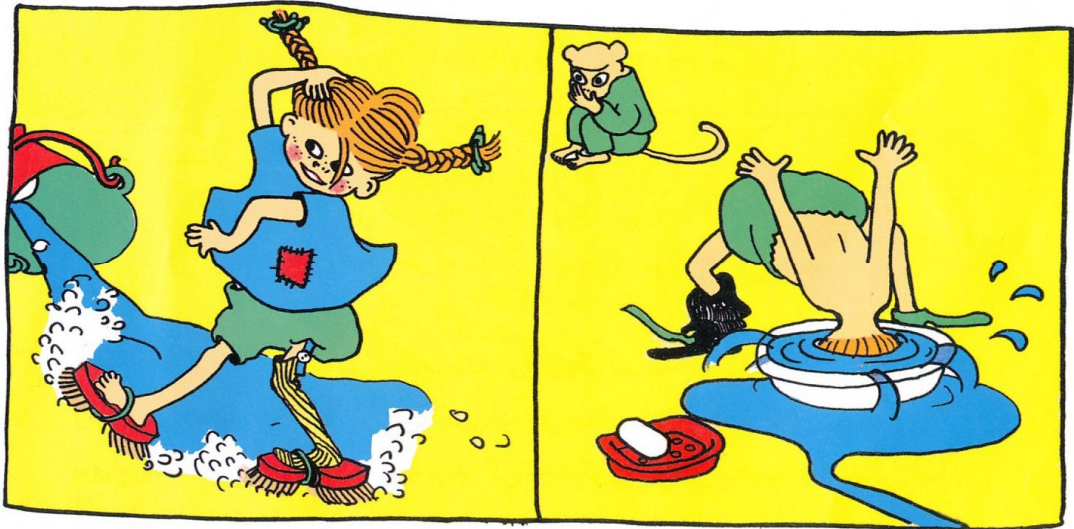
– باشە، من ھالى ناوم، ئەرا چە ئەسپەگەت له وەر دالانەگە بەستىەسەو؟ تەمام
 ئەو ئەسپەيلە ك تۆمى ناسىتان، له ناو تەويلە ژيەن.
 پىپى پاشخوانى دەيتەوہ:

– ئەو! له نانكەرەگە سەرى ديات لەى ديوارەگە. له دالانەگەيش خوہشى ناتى!
 له شوون مودەتىگ تۆمى و ئانىكا چنەو ئەرا مال خوہيان. فرە كەيفخوہشن ك يەى
 ھاوگەمە ئەرا خوہيان دىنەسەو.
 پىپى له يەى وەختا دتوانى ھەم پەلك ۱ خوہى بچنيدەو و ھەم سەيف ۲ سخمەگەى
 دابخەى.

¹ xa - ھىك، ھىلكە

ئەوسە نان خەي. لە بان مېزەگە، وەر دەمە و خوار ھەلاژيەت و نانەگەيشي ھا لە بان سەندەليەگە. كەسيگ نيهه بويشيتە پي خاس دانيش. وەختايگ سناو كەي، سەر خەي لە ناو تەشتەكە نوqm كەي. فرە پي خەوشە ئاو بچوودە ناو گۆشييا.

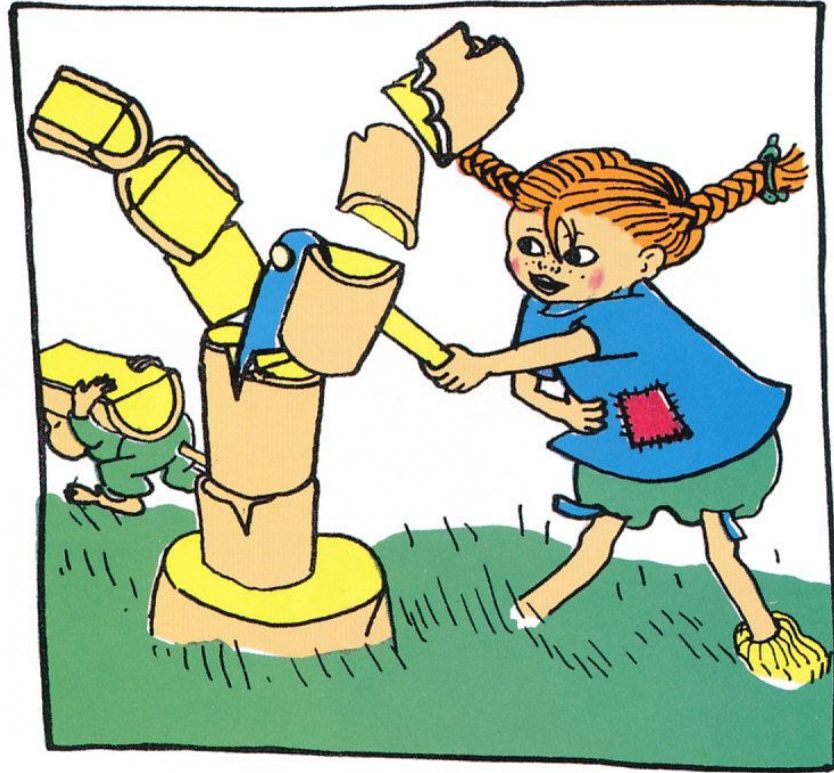

بريگ جار زەوييەگە فرچە كيشي. سەتليگ ئاو رشنيتە بان زەوييەگەيا و دو گە فرچە بەسيته ژير پاي خەويهو. ئمجا وە فرچەگانەو وە سەر زەوييەگەيا دەس كەيه رپي كردن. وەختايگ قوتەرەي ۳ داريش دسكني، وە يەي جار پەنج گە گەرد يەكا شكنيتەو.

1 - pelik ھۆن، زلف ئەوچنياي، گيس.

2 - seyf لەپك، دوكمە.

3 - qwitere قوتوو، ساق دار.

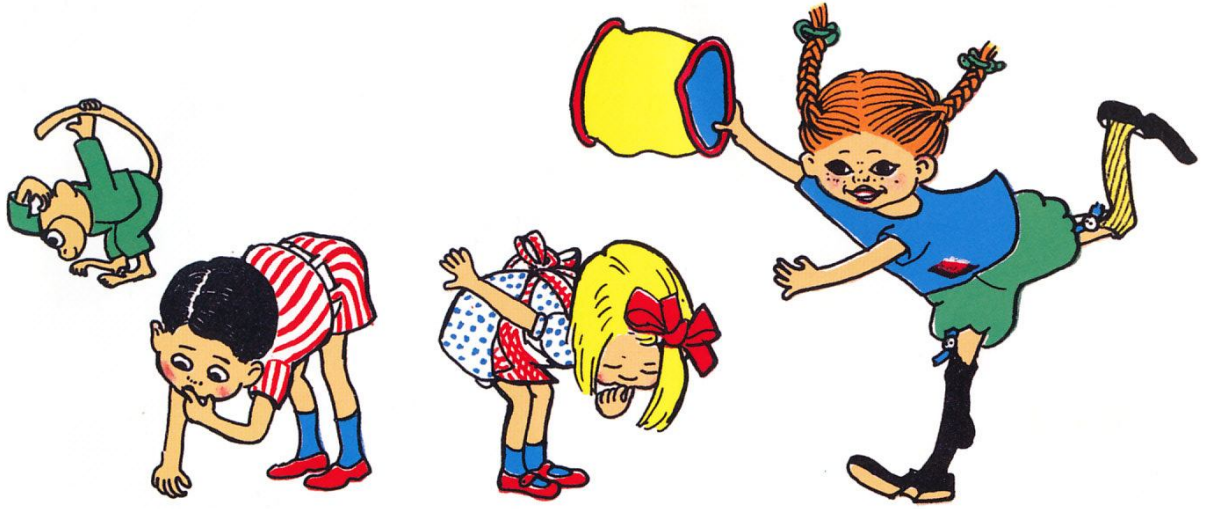
ئوووی، بوغاریه گه چه نیگ دوکەل کە ی!

پیپی باید بچووده بان ماله‌گه و دوکله‌گه‌یش پاک بک‌یت‌ه‌و. ئه‌و وه دهس خوهی گشت کاریگ ئه‌نجام دهی.

روژینگ پیپی وه توومی و ئانیکا ئویشی: من مینه‌یکه‌رم.
توومی ئویشی: مینه‌یکه‌ر؟! مینه‌یکه‌ر چه‌یت؟
– که‌سیگ ک وه شوون چشتا گه‌ردی و دخوازی یاد بگری ئی دنیا پره له چشت. له
راسیا باید یه‌ی که‌سیگ بوود وه شوونییانا بگه‌ردی و بناسیته‌یان. کار مینه‌یکه‌ر
ئه‌وه‌سه.

تۆمى و ئانىكا قهول دان بوونه مينهيكهر. ئمجا ههر سئيان چنه دهر و دهس كهنه مينهى كردن.

پيپى يهى قوتى ژهنگن دوينيتهو و وه خوشله خوشى ئوئيشى:
- ئايهم توانئ وه قوتئيگ فره كار بكهئ.

تۆمى پرسئ:

- ئمجا ئييه ئهرا چه خاسه؟

پيپيش ئوئيشئ:

- ئايهم توانئ سهر خوهى بخهيته ناويئا و گهمه بكهئ، وهك ئهوهئ ك بوئيشئ
دوكوت شهواره.

قوتیه‌گه که یه سهر خوهی و چوو تا پای که فیته و یه پهرژین ته‌لین^۱. ئای، چ
زرمه‌یه‌گ وه‌لی راسه و بی! پیپی ئی‌جاریشه چشت تره‌ک دوینیته‌و، یه‌ی به‌کره^۲! وه
خوه‌شله خوشییه و ئویشی:

– وای یه‌ی به‌کره‌ی بوچکه‌له و قه‌شه‌نگ! توانی وه یه‌ی پف بکه‌ی له "پفیلک" و
که‌فاو سابوون. یان به‌نیگ بکه‌یته لی و وه‌ک ملوانک بکه‌یده‌ی ملت.

تۆمی و ئانیکا هیچ چشتیگ نه‌ینه‌سه‌و.

پیپی رو که یه پییان و ئویشی:

– ئیوه ئه‌را چه ناچین و بن ئه‌و داره‌یله بگه‌ردین. بنه دار قه‌دیمی یه‌کیگه له
خاسترین جییه‌یل ئه‌را ئایه‌م مینه‌یکه‌ر.

ئمجا به‌و بنووره پیوه! تۆمی یه‌ی ده‌فته‌ر فره ره‌نگین وه گه‌رد یه‌ی قه‌له‌م
بوچکه‌له‌ی قه‌دیمییا دوینیده‌و. ئانیکایش یه‌ی ملوانک مه‌رجانی دوینیده‌و.

¹ - perjini telfin په‌رجینیگ له سیم.

² - bekire قرقره‌ی مه‌چیر.

ئمجا مینەیکەرەگان دچنەو ئەرا مال، پیپی خوەی و بەکرە و قوتیەگەیی، تۆمی خوەی و دەفتەرەگەیی و ئانیکایش خوەی و ملوانکە قەرمزەگەیی.
 سیرک هاتیەسە شار. پیپی وە یەیی پۆل تەلایی بلیت ئەرا خوەی و تۆمی و ئانیکا سینیی، پیپی زوتر قەت نەچییەسە سیرک و نازانیتیش ئایەم بایەد چە بکەیی.
 ئەویش خوازی خوەی نیشان بەدی. ئەوەسە وە بان تەنافەگەیا دچوو، چۆن ک پیپی توانی گشت کاریگ ئەنجام بەدی.

خاوەن سیرکەگە فرە ئەسەبانی بوو. دۆتەیش ک بایەد تەنافبازی بکەیی، ئەویش ئەسەبانی بوو. وەلی مەردمیگ ک ئەرا تماشای سیرک هاتبوین، قیرانن:
 "ئافەرین پیپی!"

یہی دوتینگ نازار وہ بان پشت یہی ئەسپەو وسیتە پاوہ و وہ سواری تیتە ناو. زانی
 چۆن؟ توانی وہ بان پشت ئەسپەگەوہ بووسیتە پاوہ. وەلی بیگومان پیپیش توانی.
 ئەو وہ یہی کەرەت قومچ دگریتە بان پشت ئەسپەگە و لە پشت دوتەگەوہ گورج
 وسیتە پاوہ.

دوتە ک خوازی وە لاشان پیپی بخەدەوخوار، وەلی نازانی چەنیگ وە قەوہتە. پیپی
 مینیدە بان پشت ئەسپەگەوہ و وہ دوتە سیرکەگە ئویشی:
 – ئەی ئەرا چە تەنیا تو کەیف بکەی! خو منیش پۆل دامە.
 تۆمی و ئانیکا و مەردم ناو سیرکەگە هەم لەینووا هاوار کەن:

"ئافەرىن پىپى".

پىپى يەى ھونەر ترەك دىرى و وقەوئترىن پىاگ دنيا تىدە وەر، ناوى ئادولفە،
پالەوان ئادولف. خاوەن سىرکەگە ئویشى: ھەر كەسىگ بتوانى پالەوان ئادولف
بدەيە زەوييا، سەد لىرە خەلاتىيە.

پىپى وە تۆمى و ئانىكا ئویشى:

– من توانم!

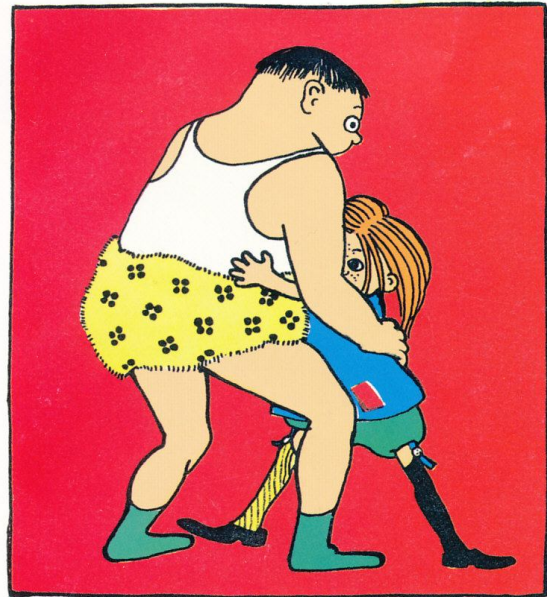
ئانىكا ئویشى:

– نە! دۆتەگە! تو ناتوانى. ئەو زوورداترىن پىاگ دنياس.

پىپى ئویشى:

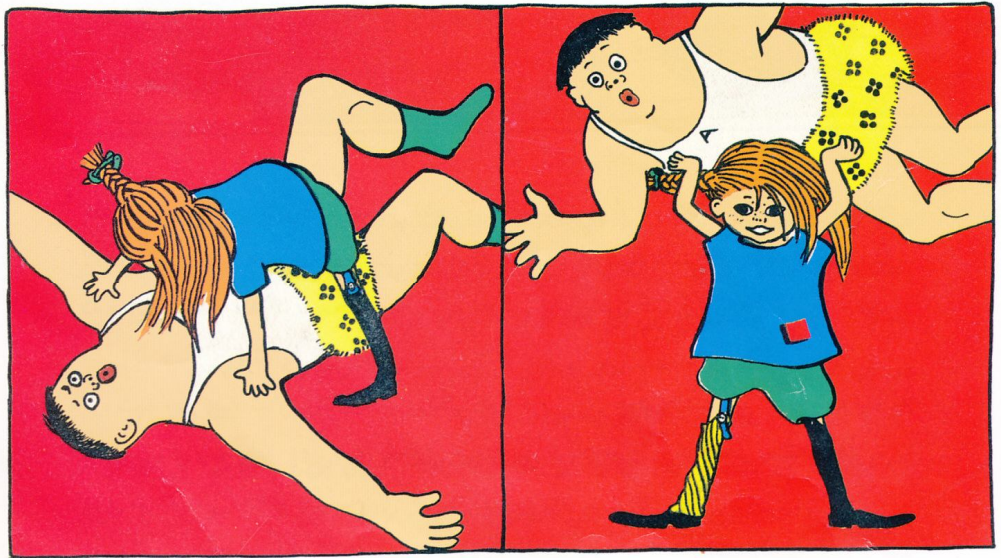
– دۆتەگەى منىش زوورداترىن دۆت دنياس.

ئىمجا يەكسەر چوو وەرەو لای پالەوان ئادولف و دەس خەيتە ناو كەمەرىيا. كابراگە
ھەر وە يەى جار واقى پەرى.

دەمىگ تماشى كەى يەى دۆت ئەوقەرە بوچكەلە بىەسە ھەرىفى، چەوى كەيە بان
سەرىوہ.

ئەك دالگ رۆ رۆ ئەرات نەكەى! پىپى دگرى لە كابراگە و وە يە بەرەكەت ھەلىگرى،
دبەيدەى ئاسمانا و كوتىتەى زەوييا.

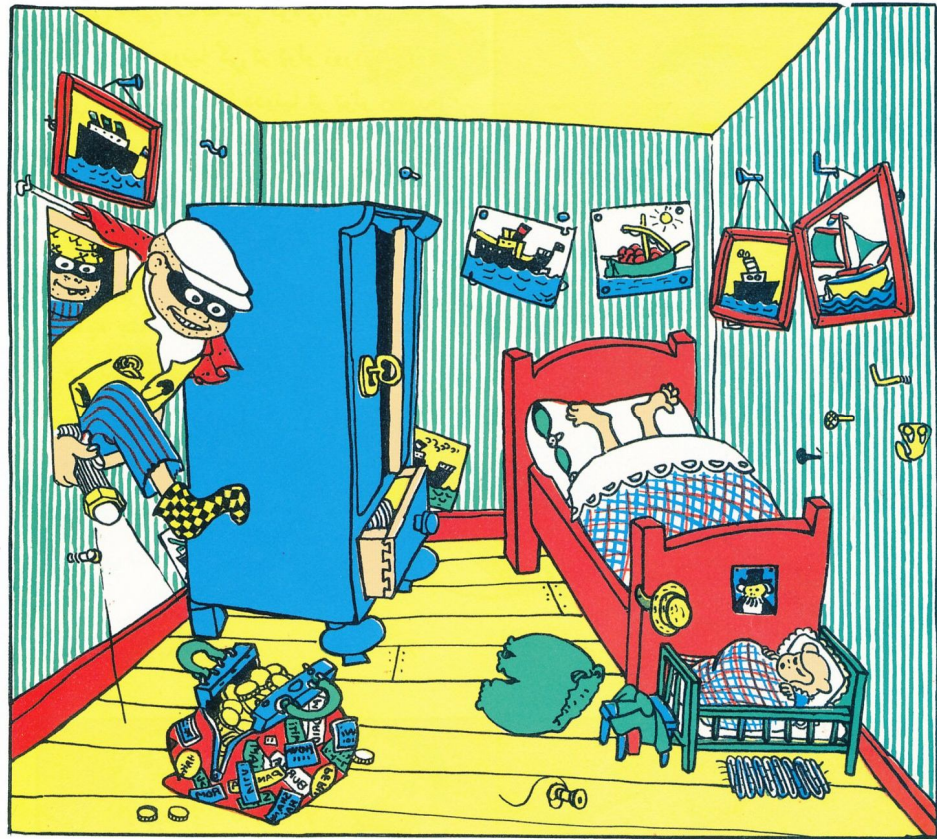

مەردمەگە وە یەه دەنگ هاوار کەن:

– پێپیی بردووی، پێپیی بردووی.

پێپیی وەختای هەلاژێ ١ هەردگ پای خەیدە بان پالشتەگەیی و سەری کە یە ژێر
 لافەگە یە وە. خوەشی تی وەو جۆرە بخەفیت و کەسیش ناتوانی وە پی بویشی ئەو
 جۆرە مەکە.

¹ - he'ajê خەفیع (دراز میکشد)

نيلسون ئاغا له ناو هه لۆرکه سهوزه وهيلکانهيل خهفي، وهلئ ئه و پا ناخهيده بان پالشتهگه ي.

يه ي شهو تاريک دو گله دز ناشرين و ناپهسه ن تينه ناو مالهگه ي پيپيا. ئيپانه ناويان "بلووم و دوندر کارلسون". خوازن ساکهگه ي پيپي و ئه و هه مگه پاره و ته لا ها ناوي بدزنه ي. خه وهر نهيرن پيپي چه ننگ وه قه و ته. ئۆخه ي، ئۆخه ي! ههر ئيسه ئه و ساکه ئه را خوه مان به يمن. دزه گان ساکه گه هه لگرن.

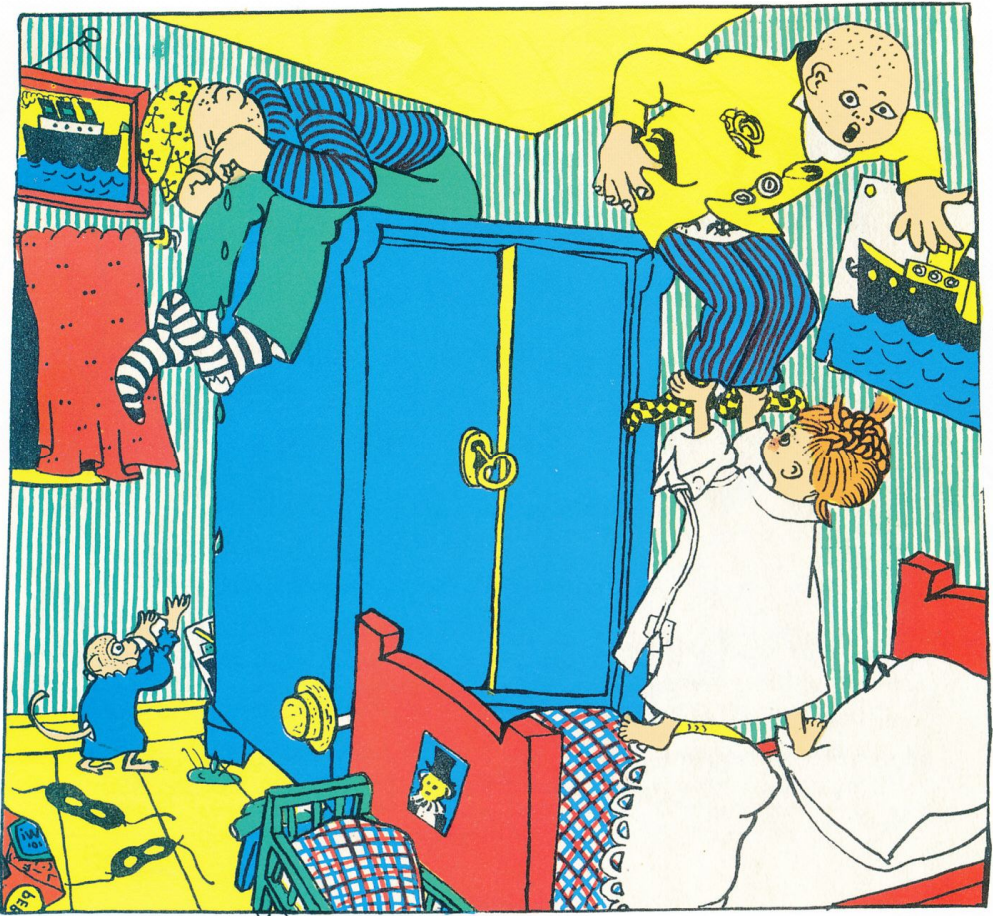
وه لئ پيپي له ناو جيپه گه ي داچله کئ و له ناکاوا ساکه گه له ليپان سينتته و. دوندر کارلسون ئو يشي:

– شوخي مه که، ئه و ساکه بيپه! و ئمجا تونديگ بال پيپي گري.

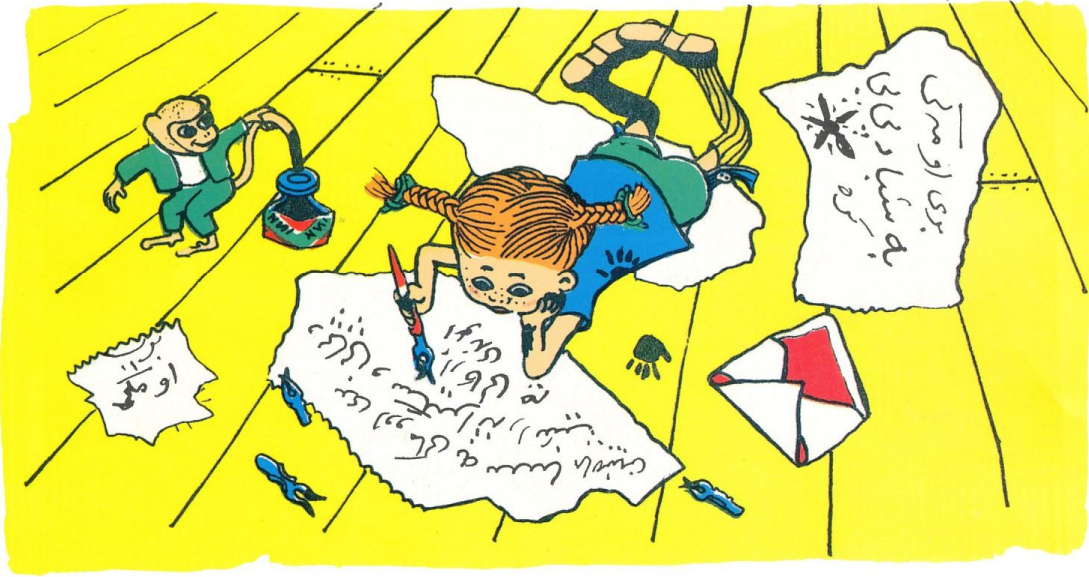
– وه يلايه شوخي که م، وه ولايا شوخي که م.

پيپي وه و جو ره ئو يشي و "دوندر کارلسون" فر دهيده بان کومديگ، له شوونيپا "بلووم" يش فره دهيده بان کومده گه.

دزه گان فره زاوريان چوو و دهس که نه گريان. پيپي دلئ وه حالپان دسزي و يه ک يه ي ده نک لي ره ي ته لا دهيده پيپان تا خوارده مه ني وه پي بسينن.

ئاخر پيپي رەحمدار و دلنەرمە. ھەر كەسىگ فرە وە قەوەت بوو بايەد فرەيش
دلرەحم بوو.
وہى زو روژ لە داگ پياوین پيپيه. دياره خوازي جهژن روژ لە داگ بين خوهى
بگرئ. يهى نامە ئەرا تو مى و ئانیکا نويسى و داوہتییان كەى ئەرا جهژنەكە.

پيپى ناتوانى خاس بنويسى، چون ك ئهو، جور منالەيل ترەك نەچيەسە مەدرەسە. وەلى ئەوقەرەيگە زانى دنويسيدەي. ئمجا وە دزيوہ چوو نامەكە خەيدە ناو قوتى نامەگان تۆمى و ئانىكا.

تۆمى و ئانىكا چەنيگ دلخوہشەوبوون دەميگ كە نامەگە دوينن. فرە خوہشيان تى بچن ئەرا لاي پيپى. دلنگ قەشەنگ كەنە وەر و قژيان داگرن. وەلى ئەوہلجار، لە راسيا، يەى ديارى ئەرا پيپى سينن. يەى قوتى مؤسيقا سەنن و خەنەى ناو يەى پاكتيگ. ھەردگيان ھەلىگرن و دچن ئەرا بالەخانەى "ويلە كولا".

دەمىڭ پىپى پاكتهگە كەيتەو، لە خوەشيا دەس كەيتە زىپلى زىپان^۱. ماوەى فرەيگ
 ۋە قوتى مۇسقاگە گەمە كەى. دەنگ فرە خوەشىگ لە لى بەرزەو دبوو.
 پىپى يەى ميز قەشەنگ لە نانكەرەگە رازانىيەسەو. شوكلات و سەرشير و كەيك و
 نان تىرى دانايە. ئىيانە گشتى خوەى دروس كردييە. نىلسۆن ئاغا لە بان ميزەگە
 دادنىشى. ئەسپەگەيش ئەرا ئى جەژنە داوت كرىايە.

ئانىكا كۆلۆويگ قەن كەيتە دەم ئەسپەگەيا و ئويشى:
 - من ئىيە يەكمجارە چمە جەژن رۆژ لە دالگ بين و ئەسپ لە ناوى دوينم.

¹ - zirpilizipan هەلقونكە، هەلپەر هەلپەر و خوەشى.

تۆمى ئويشى:

– منىش. من هيچ دەمى جهژن وهى خوشييه نهمه. ئييه خوشترين جهژنه.
بيپى دەمىگ شوكلادەگى خوهى، فنجانهگى جور كلاو كهيه سەر خوهيا وهلى
فنجانهگه هەمراى شوكلات له ناوى مايه و رشيهته مل دەم و چهوييا.
له شوونىيا دەس كه نه گەمه كردن، گەمەى "پات مەنە سەر زهوييا". بايەد وه چوار
دەور نانكەرەگەيا خپ بخوهى و وه بى ئەوهى ك تەنيا يەى كەشه پا بنهيدە زهوييا.
له بان ميز دەر شوړيهگەوه ۱ قومچ گرنهوبان بوخاريهگه، له بوخاريهگەوه ئەپرا
سنووق... و دارهگه.
ئمجا كه نه گژ كومد سپالەگانا ۲ و چنه سەر ميز نانخوهریهگه، له ورو ئەپرا سەر
دولاو كولەسۆكهگه و له دولاوگەوه ئەپرا بان پشت ئەسپهگه و له ئەسپهگەوه جارى
ترهك ئەپرا بان ميز دەر شوړيهگه. خاسه، له بهخت ئەوانا ئەسپهگه ها ئەوره،
توانن بچنه بان پشتييا.

¹ - defirşor ناهت شوړ (ظرف شورى)

² - sîpaî پرتال. دلنگ، جلوهبرگ، جنك، لهباس.

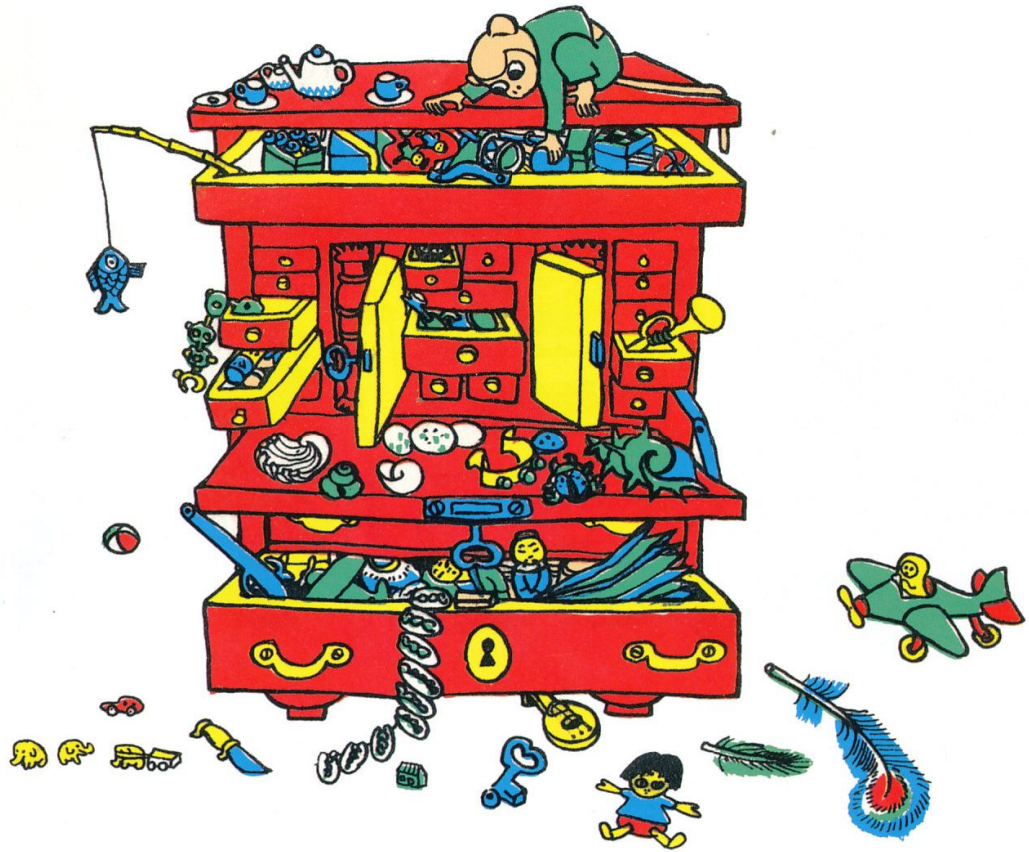

پىپى يەى دوللو دىرى، فرە چىشت بوچكەلە بوچكەلە ھا ناوييا. ئەوقەرە چىشت رەنگىن ھا لە ناو ئەو دوللو، باوەر مەكە لە ھىچ دكانىگا لىيان بوو. وەيلكانە و شەپپوور بوچكەلە، خاى مەل و خاى ھەلەزوون قەشەنگ و دلگىر، چەقۇ و ملوانك وە دانەى مروارى نەخىرياي، ئىيانە گىشتى ھانە ناو دوللوگە. ئەوقەرە چىشت ھا ناويى ك ھەر ناوت بژمارىتان.

پىپى خوازى دىارى بدەيدە تۆمى و ئانىكا، ھەرچەن روژ لە دالگ بىن ئەوانىش نىيە. تۆمى شمشالىگا ئەپراى بوو، لە دگان فىل دروس كرىايە و توائى گۆرانى خوش خوش وە پى بژەنى. ئانىكاش يەى تەوقە وەرگىرى ك لە پەپۆلە ۲ چوو.

1 - şımşal جۆزىنگ ئامىر ژەنىنە وەك بلوور.

2 - people پەروانە

تۆمى ئويشى:

– له تەمام ئىرم جەژن وهى خوه شىيه نهديمه.

ئانكا ئويشى: ئەرى، وهلى وهداخه وه ئايەم ئاخره گهى هەر بايهد بچووده و ئهرا مال
خوهى.

ئىيان دەس ئەرا پىپى تەكان دەن و پىپى و نىلسۆن ئاغايىش ئەرا ئىيان.

تۆمى و ئانىكا فرە خوەشيان لە پىپى تى. خوەشيان تى ھەرچىگ روژە بچن ئەرا لای
و وہ گەردىيا گەمە بکەن.